

Právní omyl

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce si klade za cíl kriticky analyzovat právní úpravu institutu právního omylu, s čímž se nepochybně pojí i deskripce právního omylu a komparace s pojetím právního omylu v zahraničních právních řádech. Práce je rozčleněna do úvodu, devíti kapitol, které se zabývají jednotlivými aspekty právního omylu, a závěru.

V první kapitole je obecně vymezen omyl, se kterým trestní právo počítá jednak na straně pachatele, jednak na straně poškozeného. Druhá kapitola pojednává o subjektivní stránce trestného činu se zaměřením na zavinění jakožto její obligatorní znak, se kterým právní omyl úzce souvisí. Třetí kapitola je věnována zakotvení právního omylu v našem právním řádu. Dostatečná pozornost je zde dedikována procesu přijímání zákonného ustanovení, jakož i historickému vývoji pojetí právního omylu. Čtvrtá kapitola představuje stěžejní část této práce, neboť je zaměřena na kategorizaci právního omylu, zejména podle odborné nauky a judikatury.

Pátá kapitola pojednává o objektivním a subjektivním hledisku možnosti vyvarovat se právnímu omylu. Šestá kapitola se týká vybraných otázek právního omylu, kterým nauka věnuje pozornost spíše zřídka. Jedná se např. o konkurenci skutkového omylu negativního a právního omylu negativního nebo o otázku, zda úřední osoba může spáchat přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) TrZ v právním omylu negativním omluvitelném.

Sedmá kapitola je zaměřena na kazuistiku, jednak za účinnosti zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, jednak za účinnosti zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Osmá kapitola přibližuje úpravu právního omylu v německém a rakouském právním řádu. Jedná se o právní úpravy podobné, avšak mající některá svá specifika, kterými se můžeme inspirovat. Devátá kapitola celou práci zakončuje úvahami *de lege ferenda*.

Klíčová slova: omyl v trestním právu, právní omyl, zavinění